

DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

ULTIMAS 2016
Vlaamse Cultuurprijzen
www.ultimas.be

Ultima 2016 Immaterieel Erfgoed De Geelse gezinsverpleging

“De Geelse gezinsverpleging is een kwetsbaar thema dat op een integere manier wordt aangepakt. Het is een prachtig voorbeeld van hoe immaterieel cultureel erfgoed al eeuwenlang een gemeenschap aanzet om zorg te dragen voor psychisch kwetsbare mensen. Het draagvlak voor de traditie is bijzonder groot en sterk. Door de nauwe band met de lokale identiteit van de Gelenaars heeft de traditie een enorme veerkracht, wat zorgt voor een mooie verhouding tussen continuïteit en dynamiek.”

We zien dat de gemeenschapsgerichte aanpak zoals Geel die al lang kent meer en meer ingang vindt in de geestelijke gezondheidszorg en op verschillende plaatsen in de wereld in aangepaste vorm wordt toegepast. De gezinsverpleging is een gedeelde verantwoordelijkheid van de pleeggezinnen, de plaatselijke bevolking, de stad Geel en het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel. Dat vertaalt zich ook naar de manier waarop het immaterieel cultureel erfgoed van de gezinsverpleging wordt onderzocht, bewaard en doorgegeven. Dit unieke samenspel tussen de verschillende spelers zorgt voor een integraal, duurzaam programma rond het borgen van de Geelse gezinsverpleging.

Het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel staat in voor de praktische organisatie van de gezinsverpleging en beheert sinds 1850 met de archiefdienst het unieke erfgoed van de Geelse gezinsverpleging op een eigentijdse, kwaliteitsvolle en publieksvriendelijke manier, zowel op gebied van onderzoek, collectieontsluiting, artistieke beleving als maatschappelijke inbedding. Daarnaast stimuleert het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel een zinvolle en duurzame omgang met dit erfgoed, steeds in samenwerking met psychische kwetsbare mensen. Het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel toont met zijn cultureel erfgoedwerking (archiefdienst, bezoekerscentrum, debatten, artistieke projecten,...) aan hoe uit een eeuwenoude Geelse traditie (Sint-Dimpnaverering) een hedendaagse aanpak geëvolueerd is voor psychiatrische zorgverlening meer bepaald in de beschermende en zorgende omgeving van een gezin. Wat immaterieel erfgoed betreft, is het een prachtig voorbeeld van hoe een traditie al eeuwenlang een gemeenschap aanzet om zorg te dragen voor mensen die elders vaak uit de boot vallen.

- De stad Geel speelt daar fantastisch op in door in verschillende van haar diensten met dit thema aan de slag te gaan.
- Het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en de stad gebruiken een heel assortiment aan tools (tentoonstellingen, symposia, museumspelen, mondelinge onderzoeksprojecten, interviews, concerten, enz.) om dit thema toegankelijk te maken voor een zeer breed publiek en vooral ook om hier verschillende gemeenschappen rond samen te brengen en ontmoeting én debat op gang te brengen: patiënten en familie, zorgverstrekkers, gezagsdragers en het brede publiek.
- Een kwetsbare traditie met een enorme veerkracht doordat ze zo omarmd wordt door de Geelse gemeenschap, de stad en het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel. Dit unieke samenspel tussen de verschillende spelers zorgt voor een integraal, duurzaam programma rond het borgen van de Geelse gezinsverpleging.